

Законодавчі підстави запровадження Базової загальновійськової підготовки (БЗВП)

У статті 6 Закону України «Про основи національного спротиву» визначено, що основою підготовки громадян України до національного спротиву є їх загальновійськова підготовка, яка організовується за територіально-зональним принципом, ґрунтується на засадах високої мотиваційної привабливості та узгоджується з процесом трансформації системи комплектування за призовом відповідно до принципів та найкращих практик держав-членів НАТО.

БЗВП організовується Міністерством оборони України разом з МОН та іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади та проводиться з громадянами України, які досягли 18-річного віку та не проходять військову службу в Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, службу в правоохоронних органах, шляхом проведення періодичних навчальних зборів, занять, курсів.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» базова військова підготовка проводиться з метою здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

БЗВП є елементом підготовки громадян до військової служби, як першої складової військового обов'язку громадян, визначеного статтею 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу».

Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затверджено **постановою Кабінету Міністрів України № 734 від 21 червня 2024 року** (далі – Порядок).

Докладне роз'яснення про запровадження базової загальновійськової підготовки здобувачів освіти наведено у [листі Міністерства освіти і науки № 1/4893-25 від 14.03.2025 року](#).

Хто має проходити БЗВП

Обов'язково БЗВП проходитимуть здобувачі вищої освіти чоловічої статі (громадяни України), які навчаються за денною або дуальною формою.

Від проходження БЗВП звільняються ті з них, які:

- визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби;
- до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах;
- проходили військову службу;
- мають сертифікат про проходження базової підготовки та здобуття військово-облікової спеціальності.

Не проходять БЗВП:

- здобувачі вищої освіти, які здобувають освіту за іншими (крім денної та дуальної) формами здобуття освіти;

- здобувачі вищої освіти – іноземні громадяни.

Постійне перебування здобувача освіти на тимчасово окупованій території є підставою для перенесення проходження БЗВП на наступний рік навчання.

Рішення про звільнення здобувачів освіти від проходження БЗВП (перенесення проходження БЗВП на наступний рік навчання) ухвалює директор Коледжу на підставі особистих заяв з наданням підтверджуючих документів.

Уповноважені представники органів військового управління можуть проводити перевірку наданих здобувачами освіти підтверджених документів.

Здобувачі освіти жіночої статі – громадянки України, які здобувають освіту за денною або дуальною формою здобуття освіти можуть проходити БЗВП добровільно на підставі особистої заяви, поданої на ім'я директора Коледжу.

Коли необхідно проходити БЗВП

Теоретичну підготовку БЗВП проходять здобувачі вищої освіти, які вступили на навчання до Коледжу на ***основі повної загальної середньої освіти, на другому році навчання.***

Здобувачі вищої освіти, які вступили на навчання до Коледжу на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та освітнього ступеня молодшого бакалавра (на основі НРК5), проходять БЗВП на першому році навчання (при вступі зі скороченим строком навчання) або на другому році навчання при вступі без скорочення строку навчання.

2025/2026 навчального року вивчати дисципліну «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)» розпочнуть студенти другого курсу (вступ з нормативним строком навчання 2024 року) та студенти першого курсу (вступ зі скороченим строком навчання на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та освітнього ступеня молодшого бакалавра (на основі НРК5), 2025 рік набору).

Для здобувачів вищої освіти старших років навчання проходження теоретичної підготовки БЗВП у 2025/2026 навчальному році не передбачається.

Наслідки не проходження БЗВП

Відмова здобувачів вищої освіти чоловічої статі (громадян України) від вивчення навчальної дисципліни «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)», для яких вона є обов'язковою, або отримання незадовільної оцінки за результатами підсумкового контролю є підставою для відрахування за недотримання вимог законодавства, порушення умов договору (контракту), укладеного між закладом вищої освіти та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання (пункт 5 частини першої статті 46 Закону України «Про вищу освіту»).

Організація навчання БЗВП

Відповідно до частини четвертої статті 10¹ Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», пункту 7 Порядку БЗВП додається до освітніх програм і навчальних планів спеціальностей як окрема навчальна дисципліна і складається з теоретичної підготовки в обсязі трьох кредитів ЄКТС, яка проводиться в Коледжі, та практичної підготовки в обсязі семи кредитів ЄКТС.

Дисципліна «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)» як окрема навчальна дисципліна додається до освітніх програм і навчальних планів денної та дуальної форм здобуття освіти в обсязі трьох кредитів ЄКТС.

Структура програми БЗВП

БЗВП для студентів закладів вищої освіти передбачає 300 академічних годин (10 кредитів ЄКТС).

Програма складається з двох компонентів:

- **теоретичний курс** (90 академічних годин, 3 кредити ЄКТС) проводитиметься безпосередньо в закладі освіти;
- **практичний курс** (210 академічних годин, 7 кредитів ЄКТС) реалізовуватиметься у спеціальних навчальних центрах ЗСУ.

На виконання вимог законодавства в закладі освіти з 01.09.2025 року запроваджується дисципліна «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)».

Зміст програми БЗВП

Програма дисципліни «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)» містить такі теми:

- Національно-патріотична підготовка
- Психологічна підготовка
- Розвідувальна підготовка
- Зв'язок та комунікація
- Підготовка з радіаційного, хімічного, біологічного захисту
- Військова топографія
- Інженерна підготовка (мінна безпека)
- Статути Збройних Сил України
- Домедична підготовка
- Тактична підготовка
- Вогнева підготовка
- Виживання
- Міжнародне гуманітарне право

До індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти, для яких згідно із законом проходження БЗВП є обов'язковим, або які її проходять добровільно на підставі особистої заяви, додається дисципліна «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)» в обсязі трьох кредитів ЄКТС.

Індивідуальний навчальний план є обов'язковим до виконання здобувачем вищої освіти.

Навчальна дисципліна «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)» вивчається в традиційному (аудиторному) форматі державною мовою.

Для дисципліни «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)» розроблено робочу програму.

Підсумковий контроль здійснюватиметься у формі диференційованого заліку.

Результати навчання за дисципліною відображаються в додатку до документа про вищу освіту або в академічній довідці у встановленому порядку.

У 2025/2026 навчальному році після інформування МОН допускається використання дистанційного формату вивчення здобувачами (частиною здобувачів) навчальної дисципліни «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)» в разі, якщо з міркувань безпеки учасників освітнього процесу навчання цих здобувачів освіти або усіх здобувачів освіти закладу вищої освіти в регіонах, наближених до зони бойових дій, здійснюється винятково в дистанційному форматі.

Посилання на нормативні документи

- [Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу»](#)
- [Закон України «Про освіту»](#)
- [Закон України «Про вищу освіту»](#)
- [Закон України «Про національну безпеку України»](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України № 734 від 21 червня 2024 р. «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських»](#)
- [Лист Міністерства освіти і науки № 1/4893-25 від 14.03.2025 року](#)
- [Типова програма дисципліни “Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» \(теоретична підготовка\).](#)